

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

יצא לאור בתאריך:
ג' סיון ה'תשע"ד

שבועות ב'

כותרת
מדוע לא ידוע לנו מקומו המדויק של הר סיני?

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד

שבועות ב'

מדוע לא ידוע לנו מקומו המדויק של הר סיני?

כולנו יודעים שעם ישראל קיבל את התורה על הר סיני. אך מישהו כאן יודע אולי היכן בדיוק ממוקם הר סיני?

זהו ויכוח עתיק בין כל מיני מומחים למיניהם היכן הוא הר סיני. ההר ממוקם כמובן היכן- שהוא במדבר סיני לא הרחק ממצרים, אבל ישנן דעות שונות על איזה הר בדיוק מדובר. אולם לאף אחד אין באמת מסורת מדויקת כלשהי שזהו ההר שעליו קיבלו את התורה. ישנם בדואים שטוענים שהר סיני הוא ההר שנקרא "ג'אבל מוסא" – הר משה. ויש קצת ראייה לכך, שהאבנים מאותו הר יש בהם צורה של סנה על האבן עצמה, וככל ששוברים את האבן מוצאים בפנים שוב ושוב את אותה הצורה, כפי שכל אחד יכול לראות בעיניו.

גדולי ישראל כתבו על הנושא הזה כבר לפני כ-700 שנה. אחד ממפרשי המורה נבוכים כותב: "דע כי הר סיני העידו עליו שהאבנים הנמצאים בו יצוייר עליהם הסנה ולכך נקרא הר סיני על שם הסנה כמו שנגלה השם למשה מתוך הסנה, ואחד מנכבדי ברצלונה הביא עמו מהאבנים ההם וראיתי בו הסנה מצוייר בתכלית הציור ציור אלוקי... ושברתי האבן לחצאין ונמצא הסנה מצוייר בכל חלק... ונפלאתי מזה" (כמו"כ ר' יעקב עמדין).

יום אחד בשנת 1956 נכנס יהודי אל הרב גורן ובפיו סיפור מוזר. הלה סיפר שהוא מייצר שופרות במקצועו. לילה אחד הוא חלם שעליו לנסוע לטורקיה ולקנות שם קרן איל גדול מאד (בטורקיה ישנם אילים גדולים ויפים) ולהביא את הקרן לישראל, לייצר ממנו שופר ארוך ולהביא אותו לרב כדי שהוא יתקע בשופר על הר סיני, על אותו הר שנקרא "ג'אבל מוסא". ואכן הלה קיים את החלום שלו, הוא נסע לטורקיה וקנה קרן איל, חזר לארץ ישראל ויצר את השופר הגדול, וכעת הוא בא לביתו של הרב גורן להביא לו את השופר.

באותם ימים אף אחד לא העלה בדעתו ולא חלם שישראל תכבוש את מדבר סיני. תקופה קצרה לאחר מכן, ב"מבצע קדש" ישראל כבשה את מדבר סיני. ברגע שהרב גורן שמע על כך הוא עלה מיד על גיפ ונסע לכיוון הר סיני, ולמרות שלא ניתנה לו הרשות לעשות זאת, הוא החליט לעלות למעלה עם השופר.

אבל זה לא היה כל כך פשוט כפי שזה נשמע; הגובה של ההר הוא 2285 מטר, וכדי להגיע לראש ההר היה עליו לטפס 3300 מדרגות, כמעט כמנין השנים מאז ניתנה התורה.

הרב לא אמר נואש והחליט בכל זאת לעלות ולטפס במעלה ההר לקראת הסוף הוא פשוט הלך על ארבע, עד שבסופו של דבר הוא עלה לפסגת ההר ותקע בשופר. הוא הרגיש שהוא סוגר מעגל של כמעט 3300 שנה אחרי מתן תורה, כאשר שוב תוקעים בשופר על ההר ההיסטורי הזה. על הפעם הראשונה שתקעו שם בשופר, אנו קוראים בתורה בחומש שמות בפרשת יתרו בעת מתן תורה: "ויהי קול השופר הולך וחזק מאד". ואומר רש"י: "מנהג הדיוט כל זמן שהוא מאריך לתקוע קולו מחליש וכוהה, אבל כאן הולך וחזק מאד". זהו קול השופר של הקב"ה. כאשר אדם רגיל תוקע בשופר, הרי שבתחילה קול השופר נשמע בחוזק אך ככל שהוא מאריך יותר – קול השופר הולך ונחלש. אבל כאשר הקב"ה תוקע הרי שקול השופר הולך ומתחזק בעוצמה חזקה יותר. זה התרחש לפני שמיעת עשרת הדברות. ויתרה מזו: השופר הזה העיר את העם שישן במחנה, כמו שכתוב: "ויהי בהיות הבוקר ויהי קולות וברקים... וקול שופר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה". אבל ישנו עוד "קול שופר" בסיפור של הר סיני. קצת לפני זה, בהכנות למתן תורה, מסופר שה' צוה את משה להזהיר את עם ישראל שאף אחד לא יהין להתקרב להר "השמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו", ורק "במשך היובל המה יעלו בהר", ואומר רש"י: "כשימשוך היובל קול ארוך הוא סימן לסילוק השכינה והפסקת הקול כיון שנסתלק הם רשאים לעלות", ורש"י ממשך "היובל הוא שופר של איל" (שמות יט, יג).

החזקוני מביא בפירושו לפסוק נקודה מעניינת מאד, וכלשונו: "במשוך היובל... אבל אינו שופר של מתן תורה, וזה במשוך היובל היה לאחר שהוקם המשכן ואז **תקע משה** בשופר ונתן רשות לעם לעלות – רב סעדיה גאון" (וגם האבן עזרא עה"פ מביא את דעת הרס"ג).

הרס"ג מחדש ואומר, שבנוסף לתקיעת השופר המפורסמת של מתן תורה, היתה עוד תקיעת שופר שמטרתה היתה להוות סימן לסילוק השכינה מן ההר והיתר לעלות על ההר הזה. בחגים אנחנו תוקעים בשופר פעמיים, פעם אחת בראש השנה עם כל השטרעם, ופעם שניה במוצאי יום הכיפורים בסוף תפילת נעילה. שתי תקיעות השופר הללו מסמלות את תקיעות השופר שהיו במתן תורה: תקיעת השופר בראש השנה מסמלת ומזכירה לנו את ה"קול שופר גדול" של מתן תורה (כפירוש הרס"ג המפורסם על עשרת הטעמים לתקיעת שופר). ואילו תקיעת השופר של מוצאי יום הכיפורים מסמלת את התקיעה השניה, כפי שכותב רבינו הזקן בשולחן ערוך שלו: "וטעם תקיעה זו היא סימן לסילוק שכינה למעלה כמו שהיה במתן תורה שכשעלתה השכינה נאמר במשוך היובל וכו'" (הלכות יום הכיפורים תרכ"ג, יד. וראה 'התוועדויות' תשמ"ה כרך א עמ' 186).

אחרי כל הנ"ל, נשאלת השאלה מדוע באמת הקב"ה לא קידש את הר סיני? מהו הטעם לכך שאנחנו לא יודעים אפילו איפה ממוקם הר סיני? אם אנחנו יודעים היכן הוא הר המוריה, מדוע שלא נדע היכן ניתנה התורה?

מסופר במדרש: "בית מדרשו של רבי אליעזר היה עשוי כמין ריס ואבן אחת היתה לו שם והיתה מיוחדת לשיבה. פעם אחת נכנס רבי יהושע התחיל מנשק את האבן ואמר האבן הזאת דומה להר סיני וזה שישב עליה דומה לארון הברית" (שיר השירים רבה א, ג). מהסיפור של המדרש הזה אנחנו למדים שהר סיני הוא לא מקום גיאוגרפי, אלא שבכל מקום שבו יהודים לומדים תורה – זהו הר סיני. כאשר יהודים מתאספים ביחד לשמוע את קריאת עשרת הדברות בבית הכנסת בכל מקום בעולם, אותו בית כנסת הוא הר סיני.

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד